

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 43.

Indult Bétsből, Pénteken, Nőveber' 25-dikén, 1831.

N a g y B r i t a n n i a.

Bagot Úr, Anglus Követ a' hollandiai Udvarnál a' következő hivatalos tudósítást teszi Oct. 21-kén Palmerston Urhoz: Lord Ur! Tegnap érkezett hozzám, Uraságodnak a' f. h. 18 dikán költ hivatalos levele, mellyel én abban a' szempillantásban Verstolk Urhoz mentem, 's azt vett instructióim felől tudósítottam. Az Ő Felsége Igazgatószékének, 's a' Conferentziának nevében azt kívántam tőle, hogy minden további halasztás nélkül mondja meg: mit szándékozik a' Király az Oct. 25-kén elműló fegyverszűnés ideje után tselekedni? úgy mint a' mit Londonban tudni nagyon óhajtanának. Verstolk Ur, magára vállalván, hogy a' kívánt tárgyról a' Királlyal beszélni fog, annak parantsolatjára estve hozzám jött, jelentvén, hogy Ő Felsége magát sem mire sem határozta, és így feleletet nem adhat. Én megismerem, — mondék Verstolk Urhoz, — hogy Ő Felségének tökéletesen szabad akaratjától függ, vagy felelni úgy, a' mint jónak látja, vagy éppen nem. — Én azonban, Ő Felsége, a' magam Igazgatószéke 's a' Conferentzia ellen tselekedném, ha tudtára nem adnám, hogy a' Király, a' felelet adás alól való magavonogatás által, a' Conferentziát olyan rendszabások használására kényszeríthetné, mellyek az ő Országának tetemes károkat

okoznak; — hogy kötelességem, ezen fontos felől való bizonytalanság hírével Londonba és Brüsselbe halasztás nélkül Kurirt küldenem; — és hogy, ez a' Kurir, mivel az őt hatalmasságoknak elékellett szándékjok, az ellenségeskedések elkezdődését akár mimódon is megakadályoztatni, olyan bizodalmatlanságot fog a' Király valódi tzelja ellen, a' Conferentziában gerjeszteni, hogy az azonnal olyan állapotban teszi magát, a' melly a' Király előtt sem különösnek nem tetszhetik, sem ellene nem panaszkodhatik. Verstolk Ur így felelt: „tetszésétől függ a' Conferentziának, magát felfegyverkezni, a' Király rendszabásai ellen, ha az tsakugyan valamit indít, mint szintén, ha az tsakugyan valamit indít, mint szintén, ha jónak látja, az ő halgatása ellen is: — hogy ő Felsége éppen nem tartozik a' Fegyver szűnés ideje eltelése felől való tzélját kinyilatkoztatni, vagy ha azt tenné is, a' mostani időben, minden órában adhatnák magokat elő olyan környűllállások, mellyek a' Királyt szándéka megváltoztatására indithatnák.“ És ez az a' mit Uraságodnak tudtára akartam adni; — ugyan ezt megíram és el is küldém Brüsselbe Robert Adair Urhoz. Ezennel jelentem Uraságodnak azt is, hogy ámbár a' Király tzelja kimondása alól magát vonogatván, a' felől kívánt bizonyos

hírt nem mondhatok, azt mindazáltal semmiből sem hozhatom ki, hogy az ellenségeskedések Belgium ellen elkezdőd-
nének. Van szerentsém 's a't.

Ch. Bagót.

A' Courier Nov. 8-kán jelenti: hogy tegnap Coventryben zendülés volt. A' nép már két közönséges épületet égetett fel, többekkel is szándékozik azt tselekedni. A' Katonáság éjjel nappal talpon van; — különösen őrzik azon műszereket, mellyek a' város ki világosítására szükséges levegőt készítik, ne hogy ezeknek lerontása által a' város éjjel sötétségben maradjon. — Már ma tsendeség van. — Londonba ma érkezett hivatalos leveleknél fogva ezen nynghatatlanságoknak a' Politikával semmi egybeköttetések nem volt. A' munkások t. i. nem akarták, hogy az ő napi bérek megkevesíttessék.

A' Standard Nov. 9-kén jelenti: Cantonban az Anglusok és Chinai Igazgatószerk közt az egyesség meg zavrodott. Cantonban a' Tisztviselőknek egy időtől fogva való magok viseletéből lehetett látni, hogy a' békesség felbomlása elkerülhetetlen. Egy Kereskedő, kinek minden bűne tsak az Anglusokkal való árulói egybeköttetésben állott, tömlöztze vette, 's kevéssel azután meghalt. Május 12-kén a' Kormányos erőszakosan berontott az Anglus tisztviselők épületébe, a' hol a' Király képével illetlenül bánt, sőt még annyira ment, hogy az épület egy részét felgyújtotta. Erre a' tisztviselők kihirdették, hogy az Anglusoknak a' Chinaiakkal való kereskedések mind addig fel függesztetik, míg tsak azok elégtételt nem tesznek.

A' dolgozó rendnek a' f. h. 7-kére határozott Gyűlésére az Igazgatószerk nagy figyelmet fordított. Vasárnap este a' Ministerek udvari-tanátsot tartot-

tak. Ezen Tanátskozás következésében köz-hírré tététt ugyan, hogy a' nevezett gyűlés maradjon el, de azonban a' lehető lázzadás elnyomására alkalmas készülétek megtétettek. Több helyekre katonák rendeltettek, nevezetesen a' gyűlés helyével által ellenben lévő lo-
vaglio oskolába. — 8-kán már nap feljötté előtt meg indult egy tsapat ember, hosszú botokkal felkészülve, melly útjában a' Gyűlés elmaradását hirdető tzedulákat mind letépte; 11 óra tájban, mintegy 2000 en jöttek öszve azon a' piatzon, a' hol gyűlésre rendelt ház volt, — de nem rossz tzelből, hanem újság kívánásból, és a' magok mulatása végett. Egy ember, a' ki eladó pástétommal járt fel 's alá, magas helyről elkezdett a' néphez beszélni, de beszédjében véget nem érhetett, egy futóeső által ő maga beszélő székéből le, halgatói pedig szélyel verettétvén. Dél utáni harmadfél órakor a' népaljából ismét egybesereglettek körül belől 7000 személyek, a' kik azon kívül, hogy a' jelen lévő politia tiszteket tsúfos szavakkal illették, a' rendet meg nem zavarták. Egy tanult tolvaj igen jól tudta az öszvegyűlt sokaság ostobaságát használni. Mert a' közönséges voksolás jussáról 's a't. tartott üres beszédét elvégezvén, arra kérte hallgatóit, hogy emeljék fel kezeiket, az ő vele való egyetértésnek jeléül. Míg ezek az együgyű teremtések a' gonosz Orátor szavát teljesítik, az alatt más zsebelő zshiványok, kik amazzal egyetértésben voltak, a' szájatatóknak zsebeiket kiüresítették, 's ezek azután kevéssel szörnyűködve vették észre, hogy ök nem tsak politikai tzeljokban vagynak rászédve, hanem mind órájoktól, mind zsebkendőjoktől 's más e' féle vagyonaiktól megfosztattak. Még ekkor sem engedte meg a' nép, hogy a' politia, egy tolvajt,

ki a' tolvajságon rajta vesztett, bevitesen, ezek némelly jóakaróktól, de a' kik hihető, semmi kárt nem vallottak, megszabadítottván. Az öszvegyült sokaság között némelly ifjú emberek, valami nagyobb türeményre való haszonlatlan várakozást megunván, hogy valami olyat tsináljanak, a' mit ők a' gyülestől vártak volna, egy ott közeliben épülőfelben levő házat kezdetek széllyel háyni — de szándékjokban az oda szaladt politia szolgák által megakadályoztattak. Innen elüzetten, az öszvejövetel helyén elmentő lovaglókát támadták meg, kik között sokat megsebesítettek. De valamint ez, úgy minden egyéb neme a' fajtalanságnak, mellyet a' nép akart vagy már indított is, mindjárt az elején elnyomattatott. A' készületek a' város különböző tájékiban igen tzelerányosan voltak megtéve. Minden Aranymívesek, Bankierok, 's más olyan Reskedők, kiknek bóltjok és írószobájok a' Népet oda ketsegtethette, különösen meg voltak rakva őrizetekkel.

Az említett gyűlésnek, mellyben Elölülő valami Matson nevű ember vólt, 10 különböző tárgyak tétettek tanátskozással elébe, mellyek között a' negyedik így van: „Mind azon különbözőség, mellyet valaki születése által nyer, természet ellen való, 'saz egyenlő emberi jussokkal ellenkezik, mellyre nézve az többé ne legyen.“ — Tanátskoztak ezenkívül a' közönséges voksolás jussáról és golyóbisokkal való voksolásról is.

Manchesterben is vólt éppen Nov. 7 kén egy ilyen dolgozó emberekből álló öszvesereglés. Itt a' fabrikásokat a' munka félbe szakasztására akarták kényszeríteni, legalább a' nevezett gyűlés napon, azért hogy ott mindenek megjelenhessenek.

Manchesterben hasonlóképpen felkelt a' f. h. 5 kén a' nép, 'saz egész városban rabolt és pusztított, mind addig, míg a' városi tisztviselők okos rendszabásai kevés idő múlva minden rosszat elnyomván, a' tsendesség újra vissza állott.

A' Birminghami Politikai Egyesületnek utolsó Üléseiben a' Hunt maga viselkedését mindenképpen közönségesen gyalázták. Különösen kárhoztatták pedig benne azt, hogy minekutánna a' Reformbill mellett voksolt, most azt olly kémetlenülül rágalmazza.

A' Londoni Ujságoknak Nov. 11-kéről tett jelentések után, a' Cholera Angliában Sunderlandon kívül még nem hatott. De a' nevezett helyen már elég szélesen kiterjedt. — Azt mondják, hogy itt inkább pusztít, mint a' száraz földön. — Ugy látszik, hogy a' Sunderland lakosi, a' mint tsak lehet, minden előjövő Cholera esetet tagadnak, félvén a' külső és belső elzárástól. Dr Russelnek és Dr Barrynak, kik a' Cholera-t már Pétervárában vizsgálták, az annak ragadós létéről való veledesei ide mennek ki: A' Cholera terjedhet egyszersmind személyek és a' levegő által. — Ez a' dögleletes nyavalya mindazáltal éppen nem olyan ragadós, mint a' pestis vagy a' himlő. — Ellenben a' Contagium a' tisztaság és a' tzelerányos élésmódja által neutralisálódhatik, — valamint más részről is arra nézve, hogy valaki ezen nyavalyába beleessék, éppen nem szükséges a' beteghez való hozzáérés, vagy az ahoz közel való létele. — A' Lord-mayor ígérete szerint, a' legközelebbi öszvejövetel alkalmával, mellyben Aszszonyok is lehetnek, a' Cholera-t illető rendelkezések fognak a' tanátskozás tárgyai lenni. A' Lord-mayor ígéri, hogy az ő Felesége kész

feje lenni azon Aszszonyi-egyesületnek, melly a' Cholerában szenvedő szegénység segítségére áll öszve.

O r o s z O r s z á g.

Nov. 1-ső napján Moszkauban a' következő tsászári parantsolat adódott ki: „Mi Miklós minden Oroszoknak Tsászárijok és egyedül való uralkodójok, Lengyel Országának Királya 's a' t. Feljebbi nyilatkoztatásunk és Proclamatióink eléggé bizonyítják, melly keserves érzés volt Reánk nézve az, mikor fegyverrel kellett a' Mi Lengyel Országunkban támadt lázzadást letsendesíteni. Mélyen szívünkön feküdvén azon szerentsétlenségek, mellyeknek ez az Ország ki lesz tétélve, szép szóval akartuk a' Mi alattvalóinkat, az ő kötelességeikre való visszatérésre reá venni. De a' Mi szavunkra senki sem hallgatott, és a' békességnek 's törvényes rendnek visszaállását Lengyel Ország egyedül azon Tsászárság győzedelmes fegyvereinek köszönheti, mellyel az ő szerentséje elválaszthatatlanul öszve van kaptsolva. Egyeberánt meg fogjuk Mi különböztetni azoknak nagyobb számát, kik az ő kötelességeik határain túl erőszakkal ragadtattak azon veszedelmes emberektől, a' kik szomorúan megtsalattatva bódítódtak el, és midőn a' dolgoknak tsupa lehetetlen állapotjáról álmodoztak, menedék helyet magoknak tzéljok elérésénél, a' rágalmazásoknál és hazaárulásnál kerestek. Ezeken, tsak egyedül ezeken fekszik a' forma szerént tett esküvés megszegéséről; az ő virágzott Országok' romlásáról; az ezen hazafiúi háborúban ontott vérről; a' tsászári tartományokban való zendülésekről, 's végre a' magát Orosz Országot nyomó nehézségekről a' felelés terhe. De az erőtelenekeket és azokat,

a' kik eltsábítottak, a' Mi igazság szeretetünknek és Kegyelmeinknek kell ismét meg nyugtatni. Hogy ezeket az aggodásoktól egyszerre örökösen megszabadítsuk, 's azt hogy Mi ő Felölök mi-tsoda vélekedésben vagyunk, tökéletesen kijelentsük, ennélfogva a' következő dolgokat rendeltük és rendeljük: 1-szor Lengyel Országban telyes és feltételek nélkül való Amnestia adódik minden olyan Alattvalóinknak, kik az engedelmességre visszatértek. Senki az ide foglalt személyek között, azon tselékedeteiért vagy politikai gondolkozása módjáért, mellyet a' Revolutio ideje alatt nyilatkoztatott, vagy most vagy ezentúl akármikor a' törvénybe ne idéztessék, se ne üldöztessék. 2-szor, Innen kivételnek: a) A' múlt esztendő Nov. 29-kén történt véres revolutio Szerzői és indítóí; a' kik azon estve, a' Belvedere nevű palotára mentek olly tzállal, hogy a' Mi Kedves Testvérünket, a' megbódogúlt Cesarevitset, és Nagy Hertzeg Constantint megöljék; — kik a' Generaloknak az Orosz és lengyel tiszteknek gyilkosai voltak. b) Azon írtóztató jelenésnek, melly Varsóban a' f. e. Aug. 15-kén véghez ment, Vezérei és Szerzői. c) Azok, kik a' f. e. Januar. 25 kétől kezdve különböző időkben a' Revolutio-nak fejei, és Lengyel Országban az alatt fel állított törvénytelen Igazgatószéknek tagjai voltak, és a' kik a' f. e' Sept. 1-ső napjáig magokat meg nem adták, a' mint ezt Jul. 17-ki Proclamationkban kívántuk, — valamint azok is, kik a' Varsó kevétele után, Zakroczyuban ismét új törvénytelen igazgatószéket formálának. d) Az Ország gyűlésének mind azon tagjai, kik a' két Kamarában ajánlások által pártolták azt a' Jan. 13-kán költ Actát, melly az Orosz Tsászárt a' Lengyel thronusból letette. Mihelyt az

ezen 4 rendben lévő Személyek, — kiknek nevek lajstroma rövid időn el fog készíttetni, — megfogattatnak: ezek az e' végre állítandó törvényszék elébe szoros ítéletre vonattatnak. e) Azon seregekben szolgáló tisztek, mellyeket Romarino, Rozycki, Kaminski és Rybinski vezéreltek (ezekről már különös Parantsolatok is vagynak ki adva, a' mint tudatik) 3-szor, Az Ország gyűlésnek mind azon tagjai, kik a' Jan. 13 költ Letevő actát nem javallották ugyan 's nem pártolták, de még is el fogadták és aláírták, és magokat, ilyen vételes voksolásra akár gyávaság akár félelemből rá hagyák venni, részeltetnek ugyan a' közönséges Amnestia jótéteményében, de tsak úgy, ha magokról írást adnak, hogy ezután semmi közönséges hivatalt nem vállalnak mind addig, míg jövődöbéli magok viselete által az Igazgatószerék bizodalját ismét meg nem nyertek. 4 szer, Ez az Amnestia nem terjed ki azokra, kik a' Revolutió alatt valami főben járó gonoszságot tévén, azért üldöztettek; — úgymint, a' kik az illető törvényeknek vettetnek alá. 5-ször, Valamint a' nyugoti tartományoknak azon tsászári alattvalóira sem, kik a' Lengyel Revolutiónak részesei valának; — mert ezekre nézve különös határozások tétettek. Költ Mzszkauban Oct. 20-kán 1831.

Miklós.

Chlopickiről, a' ki a' Minski gyalog Regementnél zászlótartó volt és az esmeretes Lengyel General és Dictator Chlopicki-vel Unoka testvér, a' haditörvényszék által tett vizsgálsban ki világosodván, hogy 10 esztendeig tartó katonai szolgálata alatt mindenkor hűségtelen Tiszt és alattvaló volt, — hogy a' Revolutiónak Varsóban lett kiütése estvéjén abban igen nagy

részt vett; hogy a' Lengyel Országban ezen név alatt „vígyázó Polgárok“ felálló társaságnál először Titoknokságot, annakutánna Elölülőséget viselvén, Pajtásaival az Orosz Sereg minden mozúlásait 's annak kiadott rendelkezéseket közlötte; hogy a' nyughatatlanságoknak Volhiniában történt kiütések alkalmával nála sok motskolódó írások találattak 's az Orosz Országban lakó Lengyeleket közönséges felkelésre nógattak: mint Hazaáruló, a' hadi tanátstól Rangjától 's Nemességétől megfosztatott és Sziberiába közönséges munkára számkivetésre küldetik.

Belga Ország.

Az Antverpiai Ujságban a' következő tzikkelyt lehet olvasni: „Dolgainknak semmielőmenetele, — Az Ország szenved, és szenvedéseink naponként kínosabbak. Mostani állapotunk keservesebb mint az Őszszel volt, a' jövődöbéli pedig keservesebb lesz, a' múlt télinél. Néhány napokkal ez előtt a' volt a' hír, hogy egy ánglus hajós sereg már útban van, a' Hollandiai partokra szándékozván, olly tzéllal, hogy az, az ellenségeskedések elkezdődését akadályoztatná meg, 's ennek az először örömet, azután pedig kétségbeesést okozó hírnek semmi egyéb nyoma nints azon kívül, mellyet az, az indulatokban hagyott maga után. Az ellenségeskedések még nem kezdődtek el, — de kérdés, mit tsináltak, azoknak elhárítására? — Nagyon hibázna, a' ki ebből azt a' következtést húzná, hogy a' Nemzet a' háborútól fél. Nem, — az attól nem fél. De minek kellene háborút indítani? Talán Függetlenségünkért? Soha még mi a' függetlenségnek olly alacsony gráditsán nem voltunk, mint Revolutiónk óta. Vagy

talán hogy szerentsések legyünk? háború soha sem adja nekünk vissza azon boldog állapotot, mellyet tőlünk elragadt. Ugyan miért kellene hát verekednünk? A' tsalattatás ideje el múlt. Miniket a' revolutió szerentsétlenekké, — igen is — nagyon szerentsétlenekké tett. Szükség szenvedéseinknek véget vetni; úgy de ezt sem a' gyalázatos békességben, sem a' haszon nélkül való háborúban fel nem találjuk. Ha ezen határra Státus embereink reá nem tudnak akadni, maga a' Nemzet fogja azt felkeresni. Az ámitások tsalatkozások és képzalódések nem fognak többé bennünket megvakítani. A' rosszszat minden látja, — minden tudja, hol vagyon az.

A' Belga Képviselek Kamarájában Nov. 10-kén a' következő törvényjavallat olvastatott fel: Az Ország azon részeinek lakosi, mellyek a' Londoni Conferentia' Tractátusa által Belgiumtól elszakasztatnak, ha kinyilatkoztatják, hogy ők a' jelen végzés jussával élni, és lakhelyeiket Belgiumba akarják által tenni, ez után is úgy tekintődjenek mint Belgák. Azontörvény, és igazgatószekei tisztviselök, kik Belgiumba akarnak jönni, fizetéseknek 2/3 dát húzzák mind addig, míg volt hivataljokhoz illendö alkalmaztatást nem kapnak. Mihelyt a' Belga Ország finantziai állapotja megengedi, azonnal fundus fog tétetni, azon lakosok' kárpótlására, a' kik Belgiumba jöttek a' nélkül, hogy közönséges hivatalviselö személyek vólnának, 's ezen költözés által kárt vallottak."

Midön az utolsó háborúban vallott károk' és az attól okozott szerentsétségek' megvizsgálását illetö törvényjavallat vitatödnék, egyszer fel áll Barthelemy Ur, és minekutánna a' megvizsgáló Biztosság kinevezése jussáról so-

kat beszélt vólna, magába a' tárgyba is bele ereszkedek, és így fejezé ki magát: „Egy haditanátsban, melly Június 22 kén tartatott és a' mellyben én is jelen völtam, ez a' kérdés völt a' vitatások tárgya, hogy meg támadólag kelljen e' hadakozni vagy öltalmazólag? A' Generálisok Daine, Tiekén von Terhove, Wauthier, Goethals 's mások egy akarattal azon völtak, hogy, mivel az ellenség serege a' miénknel sokkal nagyobb, hadat meg támadólag kezdeni nem tanátsos. Végre a' határozás a' lett, hogy a' Daine és Tiekén Generálisok commandója alatt lévö tsapatok öltalmazó rendet formáljanak. A' két Generálok még különösen abban is megegyeztek, hogy ők azt a' pontot, a' hol seregek egyesüljön, magok állapítják meg. De mind ezekből semmi sem teljesítetett. A' két Generálok elégnek tartották az egymással való tsupa levelezést. E' szerént a' többek között ír Generál Daine Generál Tiekén-he, hogy megtudakozza töle, hol van? (hahotás nevetés). Ugyan Uraim! mit gondolnak, mi völt a' Gen. Tiekén felelete? ez: „én Föhadiszállásomon vagyok itt 's itt.“ A' mi Gen. Tieként illeti, ö is, azt kérdi Gen. Dainetöl, hát ö hol van? Ez felele: Hasseltben. Azonban az eszek ágában sem fordult meg, hogy a' tsapatjark közt lévö jó széles nyilást bezárják. Aug. 12 kén Generál Daine a' Királytól parantsolatot vett; — de a' minek ö nem engedett, — hanem Campinebe megütözött. Azt állíta, hogy az ö plánuma a' Brabantba való berontás völt. A' Daine plánumának rossz következésének kellett lenni; — minden öldról bekerítetett, és ha az Oraniai Hertzeg a' maga gondolatját egy kevésnel nagyobb gyorsasággal hajtotta vólna

végre, General Daine Lüttichbe magát soha vissza nem vonhatta volna. Ez a' vissza húzódás egyedül csak az ő seregének, tsudálkozásra méltó természeti ösztöne által (nevetés) sülhete el. En ezt a' természeti ösztönt nem úgy nézem mint szerentsétlenséget. — A' beszélő ezenkívül számlálván még elő más hadi történeteket, azoknak megvizsgálását mulhatatlan szükségesnek tartotta.

A' Brüsszeli Ujságokban van egy levél, melly a' Maubeuge-i táborból került. — Ebben a' Bonaparte felekezete alattomos törekedéseiről lévén szó az mondódik: hogy időtől fogva az északi seregnek csak nem minden tisztjeihez ingyen küldődik egy újság ilyen cím alatt: „a' Bonaparté familiájának és felekezetének Moniteurje.“ A' nevezett levél szerzője azt jegyzi meg, hogy a' szóban forgó felekezet Követőket, legkönnyebben, szépaszszonyok közben járására kaphatna.

E l e g y e s D o l g o k.

Berlini Ujságok ezen Felszóllítást közlik:

Kedves Polgár Társaim!

Szívbeli mély háládatossággal megismerhetjük, hogy az Isteni gondviselés rólunk a' pusztító Cholera sullyát elfordította. De, vajmi hajlandó az ember, midőn könnyebbülését erzi arra, hogy hiúságból elbízza magát, a' veszedelmet elfelejti, 's eszebe nem jut, hogy magára vigyázzon. — Ez az, a' mire én itt Polgártársaimat kevés szóval figyelmeztetem. Tapasztalásból tudjuk, hogy több helyeken, megszűnván a' járvány nyavalya, az emberek ismét vissza tértek elebbeni mértékletlen életek módjára, 's ez által vissza térítették a' nyavalya pusztítását. Kérek te-

hát és hathatósan intek minden, hogy e' két fő óvó eszközöket el ne mulassák hasznokra fordítani: a' mértékletességet mindenben, ételben, italban, 's a' t. és testeknek, különösen hasoknak, gyomroknak és lábaiknak, melegben tartását.

Dr Hufeland.

Berlinben Nov. 18 káig 2168 személyek betegedtek meg epeveszélyben, kigyógyultak 752 ten, 's meghaltak 1575-ten. A' nyavalya itt is kezd eltűnni.

Több Ujságok írták, hogy a' Cholera már északi Amerikában is kiütött. Ennek most az onnan jött Ujság levelek ellene mondanak 's nyilván bizonyítják, hogy ott ennek legkisebb nyomai sem voltak még eddig.

Nevezetes dolog, hogy a' Cholera Németországban csak helyvel helyvel tűnik elő, 's rendkívül való távolságban itt amott üti ki magát. A' Hannoverai Királyságban is kiütött már, de mind öszve Nov. 12-dikig 52 személynél több nem lett annak áldozatjává.

B é t s.

Béts belső és külső városaiban Sept. 14-kén déltől fogva cholerában:

Nov. 22-kén délig megbetegedtek 20-an, kigyógyultak 20-an, meghaltak 9-en.

Nov. 23-kán délig megbet. 11-en, kigyógy. 7-en, meghalt. 7-en.

Nov. 24-kén délig megbetegedtek 19-en, kigyógyultak 11-en, meghaltak 2-en.

E' szerént Sept. 14 kétől fogva Nov. 24 kéig megbetegedtek 3914-en, kigyó-

gyúltak 1858, meghaltak 1865-en, orvoslás alatt vagynak még 191-en.

M a g y a r O r s z á g.

A' Pozsonyi Ujság Nov. 22-dikén jelenti; hogy a' járvány epeveszély nyavalya, melly ott Sept. elején kezdett el pusztítani, Nov. 6-dikán már annyira meg szűnt, hogy tsak két choleras beteg vala az ispotályban, a' mellyből ezek is mind felgyógyultak Nov. 7-dikén elbotsáttatván, az Ispotály és eltöröltetett, 's mivel itt az epeveszély járvány nyavalya lenni Isten kegyelméből egészen megszűnt a' jövő Szombaton illő szertartással esedező áldozatok fognakitt a' megholtakért tartatni; a' jövő Vasárnap pedig mind a' Catholicusok mind az Evangelicusok Gyülekezetében háladó Ditsérő Isteni tiszteletek, a' városnak e' pusztító nyavalyától lett szerentsés megszabadittatásáért.

T u d ó s í t á s e g y f e l á l l í t t a t o t t H e l y s é g b é l i G r a n a r i u m r ó l.

E g e r b ő l. Minekutánna Ő Ts. Kir. Felsége Alattvalóinak boldogságára tzelező atyai gondoskodásából, minden Földes Uraságok és Községek, a' Tek. Ns. Vármegyék által közelebbről az eránt felszöllítattak: hogy az Adózó népnek jövendőre azon nagy szükségtől és éhenhalás veszedelmétől való megmentésére, mellybe ez, tsak egy terméketlen esztendő által is eddig jönni szokott, az Austriai örökös Tartományokban gyakorlott szokás szerént, a' Községek számára olyan Köz Éléstárházak építtének, mellyekbe a' bő termésű Esztendőkben, az éhség idejére megkívántató mennyiségű gabona tétethetnék bé; ezennel közönségessé tétetik: hogy Tek.

Heves Vármegyében, az Egri Érsekséghez tartozandó Felnemeth nevű Helységben, azon Felszöllítés Következésébe, mellyet a' Nagy Méltóságú Patriárka Egri Ersek és Örökös Fő Ispány, Felső-Eöri Pyrker János László Úr Ő Excellentiája, már a' múlt Esztendőben ez eránt Jobbágyaihoz botsájtott, a' Falusi Község által, a' maga részére egy ilyen Köz Éléstárház építtetett.

Ennek felállítása' Könnyebbitésére, megkívántató helyet a' Falu közepén, nem külömben követ, fát, pálakövet (Schistust) természetményi áron, és tetemes pénzbeli segedelmet is nyert ezen Helység, Jobbágyainak illy ditséretes igyekezetét előmozdító Kegyelmes Földes Urától. Az Épület, melly egészen kőből vagyon, pálakövel fedve, került a' kézi és szekeres munkán kívül mintegy 700 for. V. Cz. hossza 5° 4'; széle 4° 4'; magassága 2° 1'; belé fér 5000 Pozsonyi mérő és így a' Helységnek 1208 Lélekből álló, 53 Sessióra felosztott népességéhez elegendő nagyságú. Számadó a' bétett gabonáról a' Falu Bírája; ennek Ellenörje az Uradalmi Tiszt, a' Számadás vizsgálója az Uraság. A' három külömböző Kultsok közül egy a' Tisztnél, második a' Bírónál, a' harmadik annál a' Curátornál vagyon, a' kit a' Község maga választott.

Ezen Éléstárház felállításának kető a' tzéllya, 1-ször, hogy a' szükség idejére, 2 szor, hogy az újvetésre megkívántató mennyiségű gabona abba minden eltékozlás és veszedelmek ellen léteve legyen. Hogy a' Szükség idejében megkívántató gabona lassanként megszerztessék, Fundus instructus állítatott fel, mellyre Ő Excell. 100, Uradalmi Tisztjei pedig 62 P. m. rozst ajánlottak. Hogy pedig ez jövendőre szaporodjék, minden ebből költsön vevő, az új.

az új termésből egy mérőre egy negyed rész mérőt tartozik adni. Így ezen Fundus Instructus az első esztendőben már 40 1/2 P. m-vel szaporodik. Ha a gabona aratásig költsön el nem hordatik; akkor aratás idején, minden Kamat nélkül újjal tseréltetik fel. — A vetésre szükséges tavaszi élésre nézve önként megegyeztek a lakosok, hogy mindjárt aratás után, minden házhely után 16 P. mérőt beadnak az Éléstárházba, mellyet hogy a bé adott mennyiségben mindenik vetés idején vissza kaphasson, egy mérő után 4 1/2 ittzével többet adnak, melly ha ősze száradás vagy máskép el nem enyészlik, a Fundus Instr. gyarapodására marad.

Az ekkép elrendelt Éléstárháznak nagy hasznát látván a szomszéd Szarvas Kö Erseki Falu Lakosi, azon legnagyobb készséggel elfogadott kéressel járultak az Uradalomhoz, hogy ezen Éléstárházhoz lehessen nékiek egy másikat a magok számára hozzá kaptsolni. Kiknek pénzbéli segedelmen kívül Fundus Instructusra Ő Excell. 50, a Plébános, Tiszt és Falu Notáriusa pedig 54 1/2 Pos. m. gabonát ajánlottak.

Nem külömben a fentebb nevezett Felnémet Helységéhez mind Sessio, mind Lélek számra hasonló Erseki Falut Felső Tárkánynak lakosai is kijelentették már az Uraságnak: hogy jövő tavaszra szinte ilyen Élészázat fognak magoknak építeni.

Ezen intézet felállításáról tudósítván a fent említett legkegyelmesebb felszólítás következésébe, és hasonlóknak építésére buzdítván Ő Excellja az Örökös Fő-Ispány Úr ezen Tek. Ns Vármegyének a közlebb lefolyt mindszent-hava 18-dik napján egybe gyűlt Rendeit, ezek által meghatározott: 1-szor, Hogy a Szolgabíró Urak, Községeket ilyen Éléstárházak építésére, a Földes

Uraságokat pedig amazoknak segítésére reá birni igyekezzenek. 2-szor, Hogy a Fundus Instructus szaporítására a Költsön vett gabonának negyed része Kamat gyanánt fizettessék. 3-szor, A midőn előre látni: hogy aratás után a gabona ára leszáll, a mi az éléstárházban van, adassék el, és aratás után véttessék a bé vett áron több. 4-szer, A hol a Községnek szántó földjei vannak, a mi a szükségén felül megmarad, a Fundus Instructus gyarapítására fordíttassék. 5-szor, A bizodalmatlanság elhárítására, a Köznép arról megnyugtassék: hogy a bé adott gabonája semmi hátra lévő adóbéli vagy uradalmi tartozásának kielégítésére, le nem tartóztatik. 6-szor, A hol a környülállások Éléstárházak építését nem engedik, készíttessenek Köz-Élésvermek.

Találjon ezen jó, Ő Ts. Kir. Felsége javunkat tárgyazó igyekezetének megfelelő példa, Hazánkban a magok hasznáról előre gondoskodó Községek, és Jobbágyaik javát előmozdítani kívánó Földes Uraságok között, sok Követőket, 's így fogjuk azután ennek az egész Közönségre háromló boldogító hasznát érezni.

P e s r ő l Nov. 19-kén, 1831.

A mostani Pesti vásárban általán fogva jókelendőségek volt a természetnyeknek; különösen a közép finomságú és közönséges gyapjú, de még ezek között is a nyári nyírest, nagyon keresték; a kézi munkák által készült műveket is, különösen a közép finomságúakat, és a közönségeseket, mind nagy, mind kitsiny mennyiségben, jól vették: a finom készületek valamint a fényűzésre tartozandók is, tsak közép-szerű kelendőséggel mentek. Az egyes termékek árát az itt következő mutató Tábla előadja:

A' Magyar Országgi Termékeknek folyó Ára, a' Leopoldi Pesti Vásárban, 1851.

Gyapjú. 1 Mázsa: Con. Pénz. Forint.	
Egynyirésű legfinomabb	70 — 85
— megnemesített	55 — 65
— egyszerű	47 — 53
Kétnyirésű finom téli	48 — 55
— közepszerű	42 — 47
— finom nyári	48 — 52
— közepszerű	40 — 45
Bátskai közönséges téli	34 — 38
— — nyári	34 — 38
Bánati Zigara Bétsi mosás	34 — 38
Magy. Gyapjú úsztatott	23 — 27

D o h á n y.

1 Mázsa leveles Döbrői Dohány java	16 — 18
— — — közepszerű	12 — 14
— — — alábbvaló	7 — 8
— Debreczeni java ó	7 — 8
— — közepszerű ó	6 — 6 1/2
— Szegedi java	7 — 8
— — közepszerű	5 — 6
— — alábbvaló	4 1/2 — 4

V i a s z , é s M é z.

1 Mázsa Sárga Viasz	58 — 62
— Méz Bánati fejeér	12 — 14
— sárga méz	11 — 12
— tisztítottan	11 — 11 1/2
— Rozsnyói fehér méz	14 — 16

Z s í r a d é k.

1 Mázsa Tehén vaj	24 — 26
— Szalonna Hájjal	14 — 16
— Olvasztott Fadgyú	17 1/2 — 18

P á l i n k a.

1 Akó Szlivovicza Banáti	8 1/2 — 9 1/2
— — Szeremi	10 — 12
— Söprű Pálinka	8 1/4 — 8 1/3

Mázsája: Conv. Pénz. Forint.

B o r o k.

1 Akó Budai veres Ó	5 — 10
— — — Újj	2 — 2 1/2
— — — fehér Ó	5 — 10
— — — Új	2 1/4 — 2 3/4
— Pesti Kőbányai Ó	6 — 10
— — — Új	2 1/2 — 3
— — hegyi fejeér, és veres	2 — 2 1/2
— Mezőföldi	1 — 2

B ö r ö k.

1 Pár Ökör bőr: minéműségéhez képest	14 — 20
— Tehén bőr	10 — 12
— Borjú bőr	1 3/4 — 2
— Ló bőr	4 — 5
— Juh bőr	1 — 2

K ü l ö m b f é l é k.

1 Mázsa Timsó	5 — 5 1/5
— Hamuzsír	6 — 7
— Vetett Repcze olaj	15 — 14 1/2
— Kender	9 — 10
1 Kőből, vagyis 120—H	
— Új Gubats	4 1/2 — 5
1 Mázsa toll fosztatlan	50 — 40
— — vad sáfrány	45 — 45
— — Enyv	15 — 16

Pesten Nov. 17-dik napján 1851.

A' Privileg. Polgári Kereskedőség' Első Elöljárója, Trifonovits János.

A' pénz folyamat November' 24-kén; közép ár:

A' Státus' 5p.Centes Obligátzióji 86 7/10
 Az 1820-béli sorsosok, — —
 Az 1821-béli hasonlók, 127
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 47 for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák keltek 1146 3/5 for. ton
 Conv. Pénzben.